

LATVIJAS REPUBLIKAS PROKURATŪRA
GENERĀLPROKURATŪRAS
**KRIMINĀLTIESISKAIS DEPARTAMENTS
PIRMSTIESAS KRIMINĀLPROCESA UN
TIESVEDĪBAS KOORDINĀCIJAS NODAĻA**
Reģ.Nr. 90000022859, Kalpaka bulvāris 6, Rīga, LV-1050
tālr. 67044401 fakss 67044449, e-pasts: e-prokuratura@lrp.gov.lv

Rīgā

17.03.2026. Nr. N-110-2026-00030

Uz 19.01.2026. Nr.29/2026

Iļjam Borisovam
paziņošanai e-adresē

**I.Borisova pārstāvim
zvērīnātam advokātam
Armandam Rasam**
armands.rasa@widen.legal

Par iesnieguma izskatīšanu

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļā saņemts ģenerālprokuroram adresēts Jūsu kā Iļja Borisova pilnvarotās personas 2026. gada 19. janvāra iesniegums ar lūgumu, pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25.³ panta pirmo daļu un Prokuratūras likuma 23. panta trešās daļas 11. punktu, pieņemt lēmumu par aprēķinātā nodokļu nokavējama naudas dzēšanu, ko Valsts ieņēmumu dienests aprēķinājis Iļjam Borisovam līdz procesa virzītāja 2025. gada 16. oktobra lēmumam par mantas aresta atcelšanai kriminālprocesā Nr.11815000222 (turpmāk – kriminālprocess) un šo naudas līdzekļu novirzīšanai nodokļu parada samaksai.

Iesnieguma izvērtēšanas gaitā noskaidrots, ka 2022. gada 3. februārī Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Organizētās noziedzības smago un sērijveida noziegumu apkarošanas pārvaldes 2. nodaļā uzsākts kriminālprocess pēc Finanšu izlūkošanas dienesta 2022. gada 2. februāra kompetentās iestādes atzinuma par iespējami noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizāciju lielā apmērā. Izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija noteikta pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas. Ar šī lēmuma pieņemšanu Iļjam Borisovam piešķirts personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, statuss.

Procesa virzītāja 2022. gada 9. februārī pieņēma divus lēmumus par aresta uzlikšanu I.Borisova kontos Nr. LV38UNLA0050021165470 un Nr. LV94UNLA0055002485681, kas atvērti akciju sabiedrībā (turpmāk – AS) “SEB banka”, esošiem un turpmāk ienākošiem naudas līdzekļiem. Kriminālprocesa likuma 361. panta trešajā daļā paredzētajā kārtībā šos lēmumus 2022. gada 10. februārī apstiprināja Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesnese, savukārt Rīgas apgabaltiesas tiesnese 2022. gada 30. jūnijā, izskatot Jūsu sūdzības, tos atcēla.

Ar procesa virzītājas diviem 2022. gada 3. jūlijā lēmumiem uzlikts arests I.Borisova naudas līdzekļiem 2 425 535,43 EUR un 4 727 463,86 EUR tajos pašos “SEB banka”, AS kontos, kuri minēti 2022. gada 9. februāra lēmumos. Lēmumus par aresta uzlikšanu mantai

Elektroniski parakstītā dokumenta Nr.: 000790BD0762

neatliekamības kārtībā tajā pašā dienā apstiprināja Organizētā noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurors, un Kriminālprocesa likuma 361. panta ceturtajā daļā paredzētajā kārtībā 2022. gada 4. jūlijā apstiprināja Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesnese, pārbaudot lēmumu pieņemšanas likumību un pamatotību.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2022. gada 28. jūlija diviem lēmumiem, izvērtējot Jūsu sūdzības, par tiesiski pamatotiem atzīti lēmumi par aresta uzlikšanu I.Borisova kontos esošajiem naudas līdzekļiem, atstājot pārsūdzētos nolēmumus negrozītus.

Organizētās noziedzības smago un sērijveida noziegumu apkarošanas pārvaldes 2. nodaļas galvenā inspektore Jeļena Sokolova 2024. gada 3. jūnijā pieņēma lēmumu par procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanu un materiālu par noziedzīgi iegūtu mantu nodošanu izlemšanai tiesai.

Ar Ekonomisko lietu tiesas 2025. gada 17. februāra lēmumu izbeigts process par noziedzīgi iegūtu mantu attiecībā uz Iljas Borisova arestētajiem finanšu līdzekļiem EUR 4 714 940,42, kas atrodas AS “SEB banka” norēķinu kontā Nr. LV38UNLA0050021165470, un finanšu līdzekļiem EUR 2 425 535,43, kas atrodas AS “SEB banka” norēķinu kontā Nr. LV94UNLA0055002485681.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatot procesa virzītājas sūdzību, ar 2025.gada 15. oktobra lēmumu pārsūdzēto pirmās instances tiesas lēmumu atstāja negrozītu.

Ievērojot Kriminālprocesa likuma 389. panta pirmās daļas 4. punktā noteikto personas tiesību ierobežošanas termiņu, procesa virzītāja 2025. gada 16. oktobrī pieņēma lēmumu par mantas aresta atcelšanu Iljas Borisova finanšu līdzekļiem EUR 4 714 940,42 un EUR 2 425 535,43.

Saskaņā ar Jūsu iesniegumā norādīto, laika posmā, kad I.Borisova naudas līdzekļiem bija piemērots arests, Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk arī – VID) aprēķināja iedzīvotāju ienākuma nodokli, tai skaitā, minētā nodokļa maksājuma nokavējuma naudu ievērojamā apmērā. Citiem vārdiem sakot, lai arī Iljas Borisova līdzekļi, kas tika iegūti, veicot saimniecisko darbību, tas ir, NFT darbu radīšanu un to pārdošanu, bija arestēti kriminālprocesa ietvaros, VID nesaskatīja pamatu nodokļu samaksas pienākuma apturēšanai vai atlikšanai, atzīstot, ka nodokļu samaksa veicama pilnā apmērā un par tās kavējumu iestājās likumā paredzētās sekas.

Norādāt, ka VID ieturēja tādu pozīciju, ka likums “Par nodokļiem un nodevām” neparedz nodokļa samaksas atlikšanu, neuzrēķinot nokavējuma naudu, ja par personas gūtajiem ienākumiem ir uzsākts kriminālprocess un uz šiem līdzekļiem ir piemērots mantas arests.

2025. gada 17. oktobrī, tas ir – pēc mantas aresta atcelšanas, I.Borisovs vērsās VID ar lūgumu dzēst aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājuma nokavējuma naudu, kas aprēķināta laikā, kad Iljas Borisova naudas līdzekļi kriminālprocesa ietvaros bija arestēti.

Uz minēto lūgumu saņemta VID Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes direktora vietnieces A.Lauskas 2025. gada 7. novembra atbilde, kurā minēts, ka saskaņā ar nodokļu administrācijas dienesta vērtējumam konkrētajā situācijā piemērojams likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25.³ panta pirmās daļas regulējums. Vienlaikus, atbildē norādīts, ka uz iesnieguma izskatīšanas brīdi nodokļu administrācijas dienesta rīcībā nav kādas no likumā minētās amatpersonas lēmuma, kas VID uzliktu par pienākumu lemt jautājumu par I.Borisovam aprēķinātā iedzīvotāju ienākumu nodokļa maksājuma nokavējuma naudas dzēšanu.

Tāpat, saskaņā ar VID atbildē norādīto secināms, ka I.Borisova gada ienākumu deklarācijai par 2021. gadu budžetā maksājamā nodokļa summa ir EUR 2 231 591,71, un tā samaksas termiņš bija noteikts 2022. gada 25. jūlijs. Nodokļu administrācija, veicot gada ienākumu deklarācijas datu kvalitātes pārbaudi, I.Borisova paša deklarētajos datos neatbilstības nekonstatēja, un tā pabeigta 2022. gada 5. septembrī, apstiprinot deklarēto budžetā maksājamo nodokļa summu.

Nemot vērā VID 2025. gada 7. novembra atbildē izklāstīto, Jūs kā I.Borisova pilnvarotā persona esat vērsies ar 2026. gada 19. janvāra iesniegumu pie ģenerālprokurora ar lūgumu, pamatojoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.³ panta pirmo daļu un Prokuratūras likuma 23. panta trešās daļas 11. punktu, pieņemt lēmumu par aprēķinātā nodokļu nokavējama naudas dzēšanu.

Sākotnēji iesnieguma izvērtēšanas gaitā, vērtējot likuma "Par nodokļiem un nodevām" regulējumu, kas ir tiesiskais pamats Jūsu izteiktajam lūgumam pieņemt lēmumu par aprēķinātā nodokļu nokavējama naudas dzēšanu, tiek konstatēts, ka konkrētā likuma normas neietver šāda veida lūguma iesniegšanas un izskatīšanas kārtību. Tātad, šī likuma darbības sfērā neietilpst lūgtā lēmuma pieņemšanas regulējums, un tas rodams citos normatīvajos aktos. Līdz ar to, lai izprastu likumdevēja gribu šajā jautājumā, tiek veikta normatīvo aktu regulējuma analīze.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.³ panta pirmā daļa nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz ģenerālprokurora vai īpaši pilnvarota prokurora lēmumu par zaudējuma atlīdzinājumu, dzēš nodokļu maksātājam noteikto nokavējama naudu, kas aprēķināta par periodu, kad personai bija liegta iespēja rīkoties ar finanšu līdzekļiem.

Likumprojekta anotācija kā tiesību palīgavots var tikt izmantota likumā ietvertas tiesību normas jēgas un mērķa noskaidrošanā, bet tikai tiktāl, ciktāl anotācijā ietvertie apsvērumi un ieceres atspoguļotas pieņemtā likuma tekstā. Ja pieņemtā likuma tekstā nav ietverts nepieciešamais regulējums, likumprojekta anotāciju nevar izmantot, lai no tās atvasinātu tādas tiesību normas, kuras likumdevējs nemaz nav ietvēris likuma tekstā, tostarp arī gadījumos, ja tiesību normas teksta formulēšanā pieļauta kļūda vai neveiksmīgi izteikts likumprojekta izstrādātāju nodoms. Tas būtu pretēji tiesiskās noteiktības un paredzamības principam.¹

Konkrētā izvērtējamā norma iekļauta ar 2012. gada 13. decembra Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām" (*Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 203, 28.12.2012.*).² Atbilstoši anotācijā³ norādītajam, tā brīža situācija un problēma ir: Pašlaik Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā (turpmāk – NILLTFNL) nav noteikts, kā jāatlīdzina zaudējumi, kas personai radušies sakarā ar to, ka likuma subjekts labā ticībā atturējies no darījumu veikšanas vai debeta operācijām, taču Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests (turpmāk – Kontroles dienests) secinājis, ka nepastāv aizdomas par to, ka attiecīgā persona būtu saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu. Ministru kabineta 2011. gada 22. marta sēdē tika apstiprināts informatīvais ziņojums „Par normatīvā regulējuma izstrādāšanas nepieciešamību zaudējumu

¹ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2024.gada 27.februāra spriedums lietā Nr. A420214322, SKA-335/2024 [ECLI:LV:AT:2024:0227.A420214322.9.S](https://ecli.lv/AT:2024:0227.A420214322.9.S)

² Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/253684-grozijumi-likuma-par-nodokliem-un-nodevam->

³ Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/B529115F66EA5EAFC2257A2100358E19?OpenDocument>

atlīdzināšanas tiesiskā regulējuma trūkumu novēršanai Satversmes tiesas 2009. gada 28. maija sprieduma lietā Nr.2008-47-01 kontekstā” (turpmāk – Informatīvais ziņojums). Saskaņā ar Informatīvā ziņojuma secinājumu daļu paredzēts veikt grozījumus NILLTFNL, radot tiesisko pamatu šādu zaudējumu atlīdzināšanai. Informatīvajā ziņojumā ir arī noteikts, ka nepieciešams paredzēt, ka personai netiek aprēķināta nokavējuma nauda par nodokļu samaksas termiņa nokavējumu, ja tā tieši saistīta ar likuma subjekta nepamatotas vai nelikumīgas rīcības vai Kontroles dienesta nepamatotas rīcības dēļ nodarīto zaudējumu, un persona ir informējusi VID par neiespējamību ievērot nodokļu samaksas termiņu, kā arī, ja tie bijuši vienīgie brīvie finanšu līdzekļi, lai zaudējuma rašanās brīdī veiktu saistību izpildi. Ja persona ir samaksājusi nokavējuma naudu, tad šo summu atlīdzina likumos noteiktajā kārtībā. Līdz ar to nepieciešams minēto regulējumu iekļaut likumā „Par nodokļiem un nodevām”.

Iepazīstoties ar anotācijā pieminēto Ministru kabineta 2011. gada 22. marta Informatīvo ziņojumu, akcentējams tajā norādītais: Izstrādājot nepieciešamos grozījumus NILLTFNL, būtu lietderīgi noteikt, ka personai likuma subjekta nelikumīgas rīcības rezultātā nodarītos zaudējumus atlīdzinās valsts, kura pēc tam regresa kārtībā varēs zaudējumus piedzīt no likuma subjekta, ja tas, pieņemot lēmumu, būs pārkāpis normatīvo aktu prasības. Tāpat nepieciešams paredzēt, ka personai netiek aprēķināta nodokļu normatīvajos aktos noteiktā nokavējuma nauda par nodokļu samaksas termiņa nokavējumu, ja tā tieši saistīta ar likuma subjekta vai Kontroles dienesta (šobrīd – Finanšu izlūkošanas dienests) nepamatotas vai nelikumīgas rīcības dēļ nodarīto zaudējumu, un persona ir informējusi VID par neiespējamību ievērot nodokļu samaksas termiņu, kā arī, ja tie bijuši vienīgie brīvie finanšu līdzekļi, lai zaudējuma rašanās brīdī veiktu saistību izpildi.

Ministru kabineta 2011. gada 22. marta Informatīvajā ziņojumā norādīts, ka attiecībā uz jautājumu par nokavējuma naudu jāsecina, ka likums „Par nodokļiem un nodevām” reglamentē nodokļu parādu (tai skaitā arī nokavējuma naudas) dzēšanu, kā arī uzskaita gadījumus, kādos dzēšami nodokļu parādi. Tādējādi, lai gan NILLTFNL reglamentē speciālo nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas kārtību, nokavējuma naudas dzēšanas kārtību būtu nepieciešams noregulēt likumā „Par nodokļiem un nodevām”, paredzot nokavējuma naudas dzēšanu gadījumā, ja rodas viens no zaudējumu atlīdzināšanas tiesiskajiem pamatiem, savukārt NILLTFNL iekļaut atsauci uz likumu „Par nodokļiem un nodevām” attiecībā uz nokavējuma naudas dzēšanu.

Apkopojot iepriekš norādīto, ņemot vērā tiesību normu tulkošanas metodes, tai skaitā gan gramatisko, gan loģisko un teleoloģisko, tiek secināts, ka likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25.³ panta pirmās daļas regulējumus, atbilstoši likumdevēja gribai ir ietverts vienoti ar 2012. gada 31. janvāra grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā.⁴

Šādu secinājumu apstiprina arī NILLTFNL anotācijā⁵ norādītā tā brīža problēma un tās risinājums: Likumā nav noteikts, ka jāatlīdzina zaudējumi, kas personai radušies sakarā ar to, ka Likuma subjekts labā ticībā atturējies no darījumu veikšanas vai debeta operācijām, taču Kontroles dienests, ka nepastāv aizdomas par to, ka attiecīgā persona būtu saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu. Tāpat personai būtu

⁴ pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/25151E42DA0D5B9BC2257998004D1BCE?OpenDocument>

⁵ pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/25151E42DA0D5B9BC2257998004D1BCE?OpenDocument>

jāatlīdzina zaudējumi, kas radušies Likuma subjekta nelikumīgas rīcības dēļ. Ņemot vērā augstāk minēto Likumprojekts paredz paplašināt Ģenerālprokuratūras funkcijas, izvērtējot attiecīgu personu iesniegumus. Saskaņā ar likumprojektu „Grozījumi likumā ”Par nodokļiem un nodevām”” maksātājam tiks noteiktas tiesības vērsties VID ar lūgumu apturēt nokavējuma naudas aprēķināšanu, ja nav iespējams ievērot nodokļu samaksas termiņu likuma subjekta vai Kontroles dienesta nepamatotas vai nelikumīgas rīcības dēļ un tie bijuši vienīgie brīvie finanšu līdzekļi, lai zaudējuma rašanās brīdī veiktu saistību izpildi.

Kā arī šādu secinājumu apstiprina NILLTFNL Pārejas noteikumu 9. punktā ietvertais nosacījums, ka šā likuma 70. panta otrā daļa un 74. panta otrā daļa stājas spēkā vienlaikus ar attiecīgiem grozījumiem likumā “Par nodokļiem un nodevām”.

Likumdevējs 2012. gada 7. jūnijā pieņēma Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā jaunu – XIV nodaļu “Likuma subjekta un Finanšu izlūkošanas dienesta nepamatotas un nelikumīgas rīcības rezultātā nodarītu zaudējumu atlīdzināšana” (*Nodaļas nosaukums grozīts ar [13.06.2019.](#) likumu, kas stājas spēkā [29.06.2019.](#)*).

Šobrīd, atbilstoši spēkā esošajam NILLTFNL regulējumam personai ir atlīdzināmi tiešie zaudējumi: saistību neizpildes vai nokavējuma rezultātā nodarītie zaudējumi – 70. panta pirmās daļas 2. punkts. Un saskaņā ar šī panta otro daļu, ja personai kā nodokļu maksātājam ir bijusi aprēķināta nokavējuma nauda par periodu, kad tai nelikumīgi vai nepamatoti bija liegta iespēja rīkoties ar finanšu līdzekļiem, un ģenerālprokurors vai īpaši pilnvarots prokurors ir pieņēmis lēmumu par zaudējumu atlīdzināšanu, attiecīgajai personai šo nokavējuma naudu dzēs likumā “Par nodokļiem un nodevām” noteiktajā kārtībā.

Savukārt NILLTFNL 72. pantā noteikta kārtība, kādā iesniedz un izskata šādu iesniegumu par zaudējuma atlīdzināšanu. Atbilstoši šī panta trešajā daļā paredzētajam ģenerālprokurors vai īpaši pilnvarots prokurors triju mēnešu laikā pēc iesnieguma saņemšanas izvērtē zaudējuma atlīdzināšanas tiesisko pamatu un pieņem lēmumu par zaudējuma atlīdzināšanu un tā apmēru vai par atteikumu atlīdzināt zaudējumu. Ja objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams ievērot triju mēnešu termiņu, to var pagarināt līdz sešiem mēnešiem, par to rakstveidā informējot iesniedzēju. Ja nepieciešams, ģenerālprokurors vai īpaši pilnvarots prokurors var pieprasīt papildu informāciju.

Neskatoties uz to, ka Jūsu iesniegums nesatur NILLTFNL 72. panta pirmajā daļā ietvertos obligātos priekšnoteikumus tā izvērtēšanai pēc būtības, tiek konstatēts, ka papildu informācijas pieprasīšana nav nepieciešama, ņemot vērā turpmāk izklāstīto.

Saskaņā ar NILLTFNL 66. un 67. pantā paredzēto, zaudējums ir mantiski novērtējams pametums, kas personai radies Finanšu izlūkošanas dienesta vai likuma subjekta nepamatotas vai nelikumīgas rīcības rezultātā. Tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp likuma subjekta vai Finanšu izlūkošanas dienesta nepamatotu vai nelikumīgu rīcību un personai nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp likuma subjekta vai Finanšu izlūkošanas dienesta rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

NILLTFNL 3. pantā norādīts izsmelošs šī likuma subjektu uzskaitījums, par kuru nepamatotas un nelikumīgas rīcības rezultātā nodarītu zaudējumu atlīdzināšanu var tikt skatīts iesniegums, un, atbilstoši definētajam, konkrētajā situācijā attiecībā uz Jūsu pārstāvamā finanšu līdzekļu izmantošanas ierobežojumiem ir attiecināms šī likuma 3. panta pirmās daļas 1. punkts, tas ir – kredītiestāde.

Iesnieguma izvērtēšanas gaitā konstatēts, ka I.Borisova gada ienākumu deklarācijai par 2021. gadu budžetā maksājamā nodokļa 2 231 591,71 *euro* samaksas termiņš bija noteikts 2022. gada 25. jūlijs.

Ņemot vērā, ka I.Borisova AS “SEB banka” kontos esošajiem naudas līdzekļiem ar procesa virzītāja 2022. gada 9. februāra lēmumiem kriminālprocesā uzlikts arests, tas ir – pirms I.Borisovam deklarēto nodokļu samaksas termiņa, secināms, ka personas tiesību ierobežojums rīkoties ar finanšu līdzekļiem nav saistāms ar NILLTFNL likuma subjekta un Finanšu izlūkošanas dienesta rīcību un nav tiešā cēloņsakarībā ar iespējamai personai radītiem zaudējumiem.

Apkopojot augstāk norādīto, Ilja Borisova pilnvarotās personas 2026. gada 19. janvāra iesniegumā minētās situācijas izvērtēšana nav attiecināma uz NILLTFNL XIV nodaļas kārtībā ietvertu tiesisko regulējumu. Līdz ar to, arī tālākai iesnieguma ar lūgumu pieņemt lēmumu par aprēķinātā nodokļu nokavējama naudas dzēšanu saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25.³ panta pirmo daļu (ko paredz NILLTFNL XIV nodaļā ietvertais regulējums) vērtēšanai nav tiesiska pamata.

Vienlaikus, atzīmējams, ka kriminālprocesā Nr.11815000222 izmeklēšana tiek turpināta, un galīgais nolēmums nav pieņemts.

Šai atbildei ir likuma normu skaidrojošs raksturs un tās pārsūdzība normatīvajos aktos nav paredzēta.

Virsprokurora p.i.

M.Mackēvičš

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU